

Föreningen Islandssamlarna
c/o Per Hanner
Wittstocksgatan 2
115 24 STOCKHOLM

Rapport december 1987
(nr 70)

Kära vänner!

Höstens speciella händelse för många av oss i Islandssamlarna var HAFNIA 87, utställningen i Köbenhavn. Hit strömmade många medlemmar, vare sig vi bor i Danmark, Island, Sverige eller annorstädes. HAFNIA var inte lika stort som STOCKHOLMIA förra året men kunde bjuda på en samling isländska exponat, som torde ha överträffat varje tidigare utställning. Se vidare reportage längre fram i rapporten.

En särskild glädje var det att så många islandssamlare kunde sammanträffa och bekanta sig med varandra på eftermiddagen den 17 oktober. Den ursprungliga ramen för den träff, som från början arrangerats huvudsakligen för vår förening, kom att sprängas, främst genom deltagande av medlemmar i den nybildade Islandsklubben i Danmark (varom mera längre fram). Totalt samlades närmare ett 50-tal islandssamlare, lyckligtvis i en större sal än den som från början avsetts. En stor sorg för oss alla var att Folmer Østergaard, som arrangerat mötet, själv blev förhindrad att delta på grund av sjukdom. Vi har senare med glädje hört att han mot slutet av utställningstiden dock var så rask, att han fick möjlighet att besöka HAFNIA.

Många nya bekantskaper stiftades under mötet. För undertecknad var det speciellt trevligt att för allra första gången personligen få möta medlemmar, som under årens lopp lämnat bidrag till rapporterna och med vilka jag i vissa fall haft en livlig korrespondens i åratal, t.ex. Ólafur Elíasson, Leif Fuglsig och Anker Jönsson, men givetvis också andra föreningsmedlemmar som jag inte träffat förut. Många andra, vilkas namn ofta dykt upp i rapporterna under årens lopp, var också där, bl.a. Jón Adalsteinn Jónsson, Þór Þorsteins, Walther Fenger och Arno Debo, som kommit upp från München för att delta i juryarbetet. Arno demonstrerade för resten på mötet flera förfalskningar av "Kr. 10"-påtrycket.

Efter ett längre uppehåll i föreningens auktionsverksamhet blir det nu åter en auktion i vår, sedan Hans Råland och hans vänner erbjudit sig att ta hand om arbetet med en sådan. Härom mera inne i rapporten. Vi hoppas nu att våra medlemmar livligt ställer upp med inlämningar. Glöm ej: sista inlämningsdag 31 januari.

Eftersom detta blir sista rapporten för i år får jag framföra ordförandens och styrelsens önskan till Er alla om

GOD JUL och GOTT NYTT ÅR

Sekreteraren

Sammanträden
vinter och
vår 1988

Stockholm. Adress Sturegatan 19, 5 tr. (Beskow). Tid kl. 19.30.
Den som inte tidigare fått portkoden bör i förväg ringa
Beskow (0762/414 56) eller Hanner (08/67 45 75) för att få koden.
Torsdagen den 14 januari Pelle Hanner visar nummerstämplar
Tisdagen den 16 februari Årsmöte
Torsdagen den 24 mars Visning av auktionsobjekten
Tisdagen den 19 april Auktion
(Betr. sammanträde i maj återkommer vi i nästa rapport.)

Göteborg. Lokal Norska Sjömanskyrkan, Skånegatan 16. Tid kl. 19.30
andra tisdagen i varje månad. Vid sammanträdet den 12 april visning av objekten i vårens auktion. Program i övrigt i Göteborgs-Posten söndagen före mötesdagen.

Årsavgifter
för 1988

Inbetalningskort för årsavgiften 1988 utsändes med nästa nummer av Rapport. För den händelse någon skulle vilja betala tidigare - sådant förekommer faktiskt - meddelas här beloppet av avgiften för 1988, så att vi undviker att fel belopp insändes.

S-medlemmar (bosatta i Stockholms-området)	50 kr
G-medlemmar (medlemmar i Islandsklubben i Göteborg)	60 "
Alla övriga medlemmar	45 "

G-medlemmar betalar till postgirokonto 26 73 70-5 (Islandsklubben i G.) och alla andra till postgiro 40 29 57-5 (Föreningen Islandssamlarna).

Auktion i
vår!

Efter ett uppehåll under ett och ett halvt år får vi i vår åter en föreningsauktion. Anledningen till uppehållet var närmast att några av de senaste auktionerna blev mindre lyckade genom att lämna underskott, vilket givetvis gjorde auktionskommittéerna (i Göteborg resp. Stockholm) mindre hågade att ställa upp.

Nu har ändå den stockholmska kommittén tyckt att det finns behov av en ny auktion. Kommittén har Hans Råland som ordf. och Per Olov Abrahamson och Christer Engström som medverkande.

Kom ihåg att framgången med auktionen blir beroende av ett livligt deltagande såsom inlämnare av föreningens medlemmar och på att Ni som lämnar in kommer med trevligt och bra material och sätter realistiska (= inte för höga) minimipriser, alltså de priser som Ni accepterar att objekten lägst säljs för. Kom ihåg att föreningens villkor är sällsynt gynnsamma: 10 % på försäljningssumman tas ut av inlämnaren, inget pålägg betalas av köparen.

Kom också ihåg att:

- 1) objekt som inlämnas skall vara uppsatta i instickskort eller sönderklippta Visirblad. Brev insättes i plastfickor.
- 2) objekten måste vara förtecknade på en medföljande lista. Listan skall för varje objekt ange Facit-nummer, kort beskrivning, kvalitet (inkl. uppgift om defekter), katalogpris samt det av Dig satta minimipriset. (Av medlemmar i utlandet, som ej har tillgång till aktuell Facit-katalog, kräver vi dock inte uppgift om katalogpriset.)

En extra avgift av 2:- kr per objekt uttages, om ovanstående regler inte följts.

Objekt skall ha ett värde (minimipris) av minst 25 kr. Objekt som av någon anledning ej medtages i auktionen (kommittén har enligt föreningens auktionsreglemente rätt att "gallra" i materialet) återsändes normalt först vid slutredovisningen. Önskas omedelbar retur måste detta anges och returen sker då på inlämnarens bekostnad.

Inlämning kan ske när som helst - ju förr desto bättre - men senast den 31 januari. Objekten sänds till Hans Råland, Legendvägen 15, 175 70 JÄRFÄLLA. Vill Du rådgöra med Hans om något rörande inlämningen är hans (Hans') bostadstelefon 0758/168 38.

Auktionslistan utsändes senast den 15 mars.

Visning blir det på sammanträde i Stockholm den 24 mars och i Göteborg den 12 april.

Auktionen hålls den 19 april i Stockholm.

Hjärtligt välkomna med inlämningar!

LÍFÍL i
Reykjavík
mars 1988

Det isländska filatelistförbundet, LÍF, står som värd för en utställning, LÍFÍL 88, den 18-20 mars 1988. Utställningskommittén inbjuder medlemmarna i vår förening att delta med exponat. Genom Jón Adalsteinn Jónsson har vi mottagit anmälningsblanketter med utställningsreglemente (allt översatt till svenska!). Anmälan om deltagande skall vara Reykjavík till handa före 1 februari 1988. Den som är intresserad av detta kan få blankett från Islands-samlarnas sekreterare, Per Hanner. Skriv eller ring 08/67 45 75 (bostaden).

Jón Adalsteinn nämner samtidigt att det nu är beslutat att NORDIA 91 skall hållas i Reykjavík.

Ny dansk
syster-
förening

I Danmark har sedan flera år funnits en liten och aktiv sammanlutning av islandssamlare med särskilt intresse för forskning, kallad Islandsgruppen. (Majoriteten av medlemmarna i denna grupp är också med i Islandssamlarna.) Från denna grupp har nu tagits initiativet till bildandet av en ny förening, Islandsklubben i Danmark, vilken stiftades den 8 september i år. Till ordförande valdes Ebbe Eldrup. Klubben företog sig också omedelbart en mycket lovvärd gärning, i det man till hedersledamot utsåg Folmer Østergaard, islandssamlarnas nestor i Danmark.

Den danska klubbens program tycks bli liknande vår egen förenings, med månatliga träffar i Københavnsområdet och med ett klubborgan, vilket liksom vår Rapport skall utsändas 4 gånger/år.

Klubben är i motsats till Islandssamlarna ansluten till sitt lands filatelistförbund, vilket torde betyda en rätt hög årsavgift för den som inte på annat sätt är medlem av Danmarks Filatelist Forbund.

Vi önskar vår nya "systerförening" lycka till och hoppas få ett gott samarbete med den. Samtidigt får vi uttrycka en förhoppning att få behålla våra danska medlemmar - vi har ett tjugotal - och alltså få glädjen att införa bidrag från dem i vår egen Rapport.

Post- och
telemuseum i
Hafnarfjörður

"Póst- og símaminjasafnid" är det isländska namnet på det post- och telemuseum, som i år öppnats i Reykjavíks grannstad Hafnarfjörður, där det inrymts i en tidigare telefonstationsbyggnad. Muséet tycks huvudsakligen vara ägnat åt äldre utrustning och inventarier inom post- och teleområdena. Bl.a. kan man här få beskåda äldre makuleringsstämplar, såsom t.ex. nummerstämplar. Däremot finns där enl. uppgift ingen utställning av frimärken och brev, bortsett från en del nyare frimärksemissioner. Muséet, som tills vidare hålls öppet söndagar och tisdagar kl. 15-18, tog den 1 september 1987 i bruk en egen poststämpel, typ B8b. Vi sänder till Island frågan om muséet blivit bréfhirding eller póstútibú (postfilial)? Eller är det postalt bara en del av Hafnarfjörðurs postexpedition?

Allra senaste
noteringen på
skildingbrev

På auktion i anslutning till HAFNIA såldes ett skildingbrev - enl. uppgift det sista av dem som ingått i den Crafoordska samlingen. Det var frankerat med ett 16 sk. fintandat, stämplat i Djúpivogur och adresserat till København. Priset blev Dkr. 350.000 + 12,5 %, vilket i svenska pengar blir ungefär 370.000 kr.

Nordatlant
Filateli

I förra rapporten nämnde vi den nya halvårligt utkommande tidsskriften Nordatlant Filateli, vars redaktör är Kristian Hopballe, och att denna kommer att utsändas av Färöarnas postverk till dess abonnenter. Enligt vad vi senare erfarit genom Leif Fuglsig har nu också Islands postverk beställt tidskriften för motsvarande ändamål.

Nya isländska
frimärken

Följande nya frimärken kan vi denna gång anmäla.

<u>Facit nr</u>	<u>Utg.- dag</u>	<u>Valör, krónur</u>	<u>Motiv etc.</u>
704	10/6	20	Rasmus Kristján Rask
705	16/9	13	Jorduggla (Asio flammeus)
706	"	40	Rödvinge(trast) (Turdus iliacus)
707	"	70	Strandskata (Haematopus ostralegus)
708	"	90	Gräsand (Anas platyrhynchos)
709	9/10	30	Frimärkets dag, block (försäljningspris 45 kr)
710	9/10	12	Tandvård
711-714	9/10	4x13	Landvättarna, häfte med 13 kr-märken, 4 olika. Häftet har 12 märken, pris 156 kr
715	21/10	12	Julmärken: julhögtiden
716	"	17	" julljuset

För varje emission användes särskild förstadagsstämpel.

Det första av dessa märken bär ett porträtt av den danske språkforskaren Rasmus Kristian Rask (stavningen Kristján, som står på märket, är den isländska), som levde 1787-1832. Märket är, om vi räknat rätt, unikt därigenom att det är första gången under den isländska republikens tid, som en dansk person hedrats på ett isländskt frimärke. Därmed är Rask också den ende dansk utom kungarna, som finns på isländskt frimärke. Förklaringen till fenomenet får vi i de isländska ord, som också står att läsa på märket: "Verndum tungu, vöndum mál", på svenska "Slå vakt om språket - vårda talet". Detta var Rasks uppmaning till islänningarna. Rask var en av alla tiders främsta språkforskare, en bjässe bland lingvister. Det fornordiska språket och isländskan blev han fascinerad av redan i skolåldern, och vid 24 års ålder gav han ut en isländsk ordbok och grammatik. Åren 1813-1815 vistades han i Island och tog därunder initiativet till grundandet av Isländska Litteratursällskapet (ihågkommet vid sitt 150-årsjubileum 1966 med ett par fula frimärken, Facit 443-444). Rasks insatser för bibehållandet av ett rent isländskt språk anses banbrytande. Vi kan slutligen nämna, att Rask senare också forskade i angelsaxiska, finsk-ugriska språk och indiska språk samt runskrift och kilskrift.

Konstnären Þröstur Magnússon har åter lyckats utomordentligt, när han nu gett oss fyra vackra fågelmärken som en fortsättning på den serie som påbörjades 1986 (Facit 681-684). Fåglarna är även denna gång sådana, som förekommer i hela norra Europa och alltså även i de andra nordiska länderna. Gräsanden är ju en gammal bekant, som finns att se lika väl i Reykjavíks stadssjö Tjörnin som på Strömmen i Stockholm. Strandskatan heter Tjaldur på både isländska och

färöiska, och eftersom den är Färöarnas nationalfågel återfinner man den pigga rödnäbbade pippin också i en av Färöarnas första frimärksserier (Facit 31). Den gillar musslor och snäckor men med sin oerhört kraftiga näbb kan den också bräcka upp ostron, vilket föranleder inte bara det latinska namnet "ostralegus" utan även att fågeln på engelska, tyska och franska heter "oystercatcher", "Austernfischer" resp. "huitrier". En gammal ostronälskare kan då bli riktigt avundsjuk!

Frimärkets dag-blocket 1987 är en parallell till motsvarande block 1986, som i den av isländska postverket ordnade omröstningen om vackraste märke 1986 fick största antalet röster. Det är även i år fråga om en landskapsscen från 1836 av Auguste Meyer, graverad av Czeslaw Slania. Intressant är att årets motiv är hamnen i Djúpivogur i Berufjördur, alltså just den plats som hade en post-expedition 1872 där man använde den i tidigare rapporter ofta nämnda stämpeln BERUFJORD (se senast rapport nr 65).

Något skönhetspris lär inte kunna utdelas åt tandvårdsmärket, som visar en liten flicka borstande tänderna. Den isländska texten betyder: "Dina tänder - valet är ditt". Island har hög socker- och sötsakskonsumtion. I den isländska posttaxan finns just nu ingen avgift understigande 13 kr, varför ett 12 kr-märke får ses som en kompletteringsvalör, även om det är svårt att se, att just en sådan valör skulle behövas. Trots att brevtaxan är 13 kr medgavs FDC-stämpling av kuvert med bara ett 12 kr-märke för brev inom Island.

"Landvättarna", som enligt Snorri Sturlusons Heimskringla en gång i gamla tider försvarade Islands kuster och hindrade landstigning, är ju gamla bekanta för oss Islandssamlare. De är fågel (örn eller grip?), tjur, drake och jätte, och de finns förut på 3 aur Alltinget (Facit 173), Alltingets flygpostserie (F. 189-193) och Islands vapen (F. 417 år 1964). Nu har var och en av dem - i utformning av prästur Magnússon - fått ett eget märke och de fyra bildar ett fyrblock. Tre sådana block finns i det nya frimärkshäftet, som icke är avsett att säljas i automat utan över disk. Häftet är tillverkat av svenska PFA och har svensk typ med 3-sidigt tandade märken.

Årets julmärken har utformats av konstnären Þórdur Hall. De får väl anses litet lättare att förstå än vissa tidigare julmärken. På 13 kr-märket symboliseras julhögtiden av grankvistar och på 17 kr-märket får levande ljus erinra om ljusets fest.

Ännu ett nytt Hópflug-brev

På en tysk auktion gick i höstas ett Hópflug-brev, som i katalogen var avbildat utan att reketiketten syntes. Genom korrespondens med auktionsfirman fick vi både numret, som är 87, och bild av hela brevet. Med detta tidigare för oss okända nummer är totalantalet av oss kända bevarade Balbo-brev 104 st.

TOLLUR på märken från fel tid

Begagnandet av stämpeln TOLLUR på frimärken, som anger att frimärket använts för betalning av tullavgift på varor i postpaket och andra postförsändelser, började vid mitten av 1924 och pågick till 1938.

I förra rapporten nämndes (i artikeln om 1934 års luftpostmärken) att det finns frimärken katalogiserade med "varianten" att de är TOLLUR-stämplade, trots att de inte använts under perioden 1924-1938, vilket innebär att de är efterstämplade och inte faktiskt använts för tullbetalning. I artikeln nämndes dels 1939 års nytryck av 10 och 20 aur i 1934 års luftpostserie, dels märken i 1939 års fiskserie. Leif Fuglsig påpekar nu, att det finns ännu ett sådant

"felstämplat" märke katalogiserat, nämligen 1 eyr Två kungar, tandn. 14 x 14½ (Facit 91). Detta märke var ju, som framgick av en annan artikel i förra rapporten, ogiltigt efter 1921. I "Handbók um íslensk frímerki" av 1973 upptas detta märke som känt med TOLLUR-stämpel (vilket torde vara orsaken till att det nämns som sådant i Facit) liksom också 3 märken ur fiskserien, utan att det anges att stämplingen av dessa märken inte tillkommit i laga ordning.

Alltså: har någon av våra TOLLUR-samlare med ljus och lykta sökt efter ett F. 91 med TOLLUR till sin samling utan att lyckas, så kan han nu lugnt sluta med det.

Falska
stämplar i
omlopp!
Varning!

1) Falsk Reykjavík-stämpel, typ Bld, datum 15.V.37.15

Lars-Olof Knutsson i Fritsla har haft ögonen med sig vid studiet av stämplarna på en del märken som utbjudits på svenska auktioner i år. Han har skickat oss en hel serie urklipp ur auktionskataloger, alla föreställande märken med exakt samma stämpel:

- a) Snyggt mittstämplat med Reykjavík, 15.V.37.15:
Facit 222 25 aur ur 1937 års jubileumsblock
" 162-164 Zeppelin 1931-serien (Göta frimärken, obj. 347)
" 189-193 Alltingets flygpostserie
- b) Kantstämplat med datum synligt som 15.V.3:
Facit 255 2 kr i serien N.Y.-utställningen 1939
- c) Kantstämplat med datum synligt som 15.V.:
Facit 259 2 kr i serien N.Y.-utställningen 1940 (CL-frimärken, obj. 4891, beskriven som "stämplad i rätt tid")

Det gemensamma för alla märkena är, att de som stämplade är värda mer än som ostämplade.

Datum 15.V.37 passar ju utmärkt för F. 222 men är orimligt på F. 189-193, vilkas giltighetstid utgick 31/7 1930, och förgyller knappast Zeppelin-serien.

Stämpeln är som sagt av typ Bld (jfr. bilagan till Rapport 66). Reykjavík har haft åtminstone 9 stämplor av denna typ. Stämpelavtrycken på de av Lars-Olof observerade objekten stämmer inte med någon av de 9, varav vi har bilder. Närmast ligger den en stämpel som är känd med datum 14.V.37.15, men både bokstäver och siffror har ett avvikande utseende.

Slutsatsen är att vi här har en ren stämpelförfalskning, som man måste se upp med. Den är särskilt farlig, då inget årtal syns på märket utan bara "15.V." eller "15.V.3".

2) Falsk nummerstämpel 82

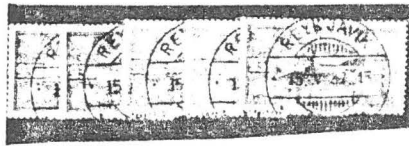
Nummerstämpel 82 finns i två typer, N1a och N2, båda rätt sällsynta och därför dyrbara. Stämpeln av typ N2 levererades 1922 som ersättning för den på något sätt förstörda N1a-stämpeln. Under mellantiden, c. 1921-1922, hade Mælifell nr 210 till låns.

Det har länge varit känt för föreningens sekreterare, att en "variant" av N1a-82 funnits. Denna stämpels siffror överensstämmer icke exakt med de "8" och "2" som finns i den obesträtt äkta stämpeln och i andra N1a-stämplor: båda siffrorna är slankare (smalare) än de äkta, och siffran "2" saknar den rondör i nedre delen av stapeln, som den borde ha. Siffrorna är inte heller av den form som ingår i typ N1c. Jag har dock icke av hittills känt material helt kunnat utesluta, att "varianten" varit en oregistrerad ersättningsstämpel, ett parallellfall till N1b-39 (jfr bilagan till Rapport 68).

Emellertid dök två märken med denna "variant" av stämpeln under hösten upp på en mindre auktion (AHK) och dessa två, tillsammans med de 4 ex. jag tidigare känt till gör det nästan helt säkert att "varianten" är en förfalskning. Av sammanlagt 6 märken med denna stämpel är 4 st. också försedda med delar av annan stämpel, vilket eljest är mycket ovanligt. Vidare representerar dessa 6 märken lika många emissioner, alltifrån Í GILDI till 5 aur fisk från 1939. Någon legitim användning av en "extra" stämpel under så lång tid kan ej tänkas.

- - - - -

I efterföljande avbildningar visas dels några av Lars-Olof Knutssons katalogurklipp samt en äkta Reykjavík av typ Bld, dels N1a-82, N2-82 och den falska 82, i angiven ordning. (Av säkerhetsskäl är det lämpligt att inte återge de äkta stämplarna i naturlig storlek. Dessa - och falska 82 - är förminskade.)

Exponaten
på
HAFNIA 87

Vi sände till HAFNIA vår specielle utställningsreporter, som också refererade STOCKHOLMIA 86 och HAFNIA 76. Här kommer hans rapport.

"Organisatorerna av HAFNIA hade satt som sitt motto att den icke skulle vara störst men "den hyggeligste" av frimärksutställningar. Det kan nu antecknas att formatet, mätt i antalet ramar, var två tredjedelar av STOCKHOLMIAs, vilket kändes skönt och i och för sig hyggeligt. Allra hyggligast var nog barnavdelningen med frimärksavvaskning, massor av små levande smekdjur och besök av den specielle Københavns-figuren Pierrot (enligt sakkunnig dansk bedömning troligen icke Tivolis upplaga utan snarare Bakkens). Med en suck över att ha lämnat barnaåren för 55 år sedan fann jag mig emellertid böra övergå till allvarligare avdelningar.

Det var lätt att konstatera, att islandsfilatelin var ännu bättre representerad här än förra året i Stockholm. Märkligt nog för en

utställning i Danmark var däremot Färöarna och Grönland företrädda av ganska få exponat. Av Dansk Västindien fanns 4 exponat, däribland ett av en av våra äldsta medlemmar, Torben Geill, som belönades med guld och hederspris.

Mängden av Islands-exponat gör att jag här får koncentrera mig på dessa. Det fanns 17 sådana, inkl. officiell klass men oräknat "Bibelbrevet", som också visades i Stockholm men nu inte åtföljdes av någon förfalskad "nyupptäckt". De 17 fördelade sig på: hedersklass 2, officiell klass 1, juryklass 1, traditionell filateli 8, posthistoria 3 och luftpost 2. Ledsamt nog måste jag konstatera, att i ungdomsklassen ingen utställde Island.

I fortsättningen anges med (M) att vederbörande är medlem i vår förening.

Islands riksarkiv och nationalbibliotek. Denna utställning i hedersklassen var utan jämförelse det mest fantastiska Islands-exponatet. Det innehöll omkring 100 förfilatelistiska brev inom landet och från utlandet alltifrån 1700-talet och dessutom 26 skildingbrev, varav 15 med tjänstemärken!! Ólafur Elíasson, som varit anlitad som filatelistisk konsult av de statliga institutionerna, kunde emellertid förklara, att det finns många fler skildingbrev i arkiven. (För 15 år sedan angav Facit antalet kända skildingbrev till 22, "varav ungefär hälften i isländska muséer". Upptäckten av riksarkivets fantastiska rikedom på posthistoriska rariteter var då ännu inte gjord.)

Danmarks postmuseum visade i samma klass, förutom danska rariteter, även 9 isländska helark: skildingar, aurar och ett þír-ark.

Isländska postverket (officiell klass), som förra året i Stockholm visade aurar-helark, utställde nu frimärkshäften och block. Frimärkshäftena från 1930- och 1940-talen fanns med i många varianter, bl.a. såg vi två häften från 1935, som ej är beskrivna i Handbók um íslenszk frímerki.

Hálfdan Helgason (M), Island, juryman på HAFNIA, utställde åter utom tävlan sin fina helsakssamling.

Harald Tysland (M), Norge (stor guld) har ytterligare byggt ut sin stora samling av klassiskt Island med nya brev, flera stämplor osv. Samlingen innehåller nu bokstavligen hundratals skildingar, varav 300 sitter i 3 helark och två på skildingbrev. Denna samling är väl nu den ojämförligt största på området i Norden.

Gene Scott, USA (stor guld) visade skildingar och aurar. Hans samling innehåller flera stora rariteter, bl.a. ett brev med danska märken avstämplade med 236 i Reykjavík, provtryck m.m. Den verkade dock ganska ojämn, och medaljens höga valör var oväntad enl. flera bedömare.

Roger A. Swanson, USA (guld) har, som vi såg redan i Stockholm, en utmärkt fin klassisk samling, speciellt av brev, och han har nu i likhet med Tysland två skildingbrev att briljera med.

Ebbe Eldrup (M), Danmark (stor vermeil) visade posthistoria och frimärken 1847-1903. Exponatet var särskilt starkt på stämplor och brev. Som den forskare han är visade han inte frimärkena med deras nyanser i den vanliga katalogordningen utan i ordning efter tryckår.

Lars Ingemann (M), Sverige (vermeil) hade såvitt jag kunde se, i sitt exponat ungefär samma samling av aur och þír m.m. som på

Stockholmia, där han fick både stor vermeil och hederspris. Detta visar väl att någon absolut objektiv bedömning av exponat knappast förekommer på utställningarna.

T.C. Jensen (M), Danmark (vermeil) visade Í GILDI utmärkt välexponerat och väl kommenterat. Givetvis fanns här varianterna i stora mängder.

Orla Nielsen (M), Danmark (silver) utställde "Island 1847-1918 och senare övertryck". Samlingens tonvikt låg på stämplat material. En intressant och ovanlig specialitet var rekonstruktioner av 25-block av aurarmärken av ovaltypen (dessa märken trycktes ju med en uppsättning av 25 klichéer), gjord med stämplade märken. Flera sådana rekonstruktioner ingick.

Torben Jensen, Danmark (silverbrons) visade Christian X på ett mycket trevligt sätt. På brev demonstrerades frimärkenas olika användning och olika stämplat. Samlingen var försedd med kommentarer, som antagligen var intressanta men som blev oläsliga för de flesta på grund av alltför liten skrivmaskinstil.

De nu nämnda utställde i "traditionell filateli". De tre följande visade sina samlingar under "posthistoria".

Ingvar Andersson (M), Sverige (stor vermeil) hade gjort åtskilliga nyförvärv sedan STOCKHOLMIA till sin förnämliga samling av klassiska stämplat (fram t.o.m. grotesk) som vi beskrev närmare för ett år sedan, men fick samma medaljvalör som i Stockholm. (Kanske var juryn strängare än i Stockholm, jfr. Ingemann ovan och Jóhannesson nedan.)

Hjalti Jóhannesson, Island (stor silver) visade stämplat 1873-1950 liksom senast i Stockholm. Samlingen omspanner alltså alla typer av stämplat (D, A, G, C, B och N) med tonvikt på de äldre, som enligt min minnesbild nu visades i större urval än 1986 och i utsökt kvalitet. Belöningen blev dock också här i samma valör som förra året.

Ole Svinth (M), Danmark (stor silver) utställde skeppspost, det trevliga området med ship letter, paquebot, isländskt stämplat utomlands osv. Exponatet innehöll en mängd av vackra och intressanta brev.

Páll H. Ásgeirsson (M), Island (stor silver) visade "Isländsk aerofilateli 1928-46" och Sigurður H. Þorsteinsson (M), Island (silverbrons) också isländsk luftpost. Dessa samlingar är svårbedömda för den som i likhet med mig icke är närmare insatt på området, men båda gjorde ett mycket gott intryck och syntes ge en fin bild av den äldre luftposten i Island.

Jag fick värdefulla kommentarer av bl.a. Leif Fuglsig, Þór Þorsteins och Ólafur Elíasson och hade trevligt sällskap med dessa och Sollentuna-gänget under min rundvandring" slutar vår rapportör.

Sir Athelstans
märkliga
Í GILDI-ark

I några tidigare rapporter har nämnts de av Sir Athelstan Caröe rapporterade märkliga ark i hans ägo - ett helt ark och en arkdell om 50 märken - av 4 aur þónusta, som har påtrycket Í GILDI i den plåtuppsättning som användes för Bern-upplagan (nytrycket 1904), men där märkena inte är av Bern-upplagan utan originalmärken med liten krona. Uppgiften om dessa ark tycks inte ha lämnat den flitige forskaren Leif Fuglsig någon ro, utan han har satt stora deckarmaskineriet i gång för att söka utröna, hur en sådan hybrid skulle ha kunnat uppkomma. Vi lämnar nu med stort nöje ordet till Leif, som rapporterar följande.

"Den 20 augusti 1904 levererar tryckeriet Thiele nytrycksarken till postverket i København, totalt 2.899 ark för de 18 olika valörer som ingår i Bern-upplagan. Det trycktes icke lika många ark av alla valörerna, vilket framgår av Thieles räkning, bevarad i danska postarkivet. Av 4 aur tjänste trycktes 150 ark.

Den 3 september sändes 100 ark av varje valör till Island med begäran om att få 15 ark per valör övertryckta och tillbakasända. Övertryckningen skedde enligt Félagsprentsmidjans (i Reykjavík) huvudbok i december, och de begärda arken återkom till København i början av januari 1905.

4 aur tjänste (Facit Tj. 11) och 25 aur frimärke (F. 29) utgjorde tillsammans den näst sista tillverkningen av Islands gamla typer av frimärken (före I GILDI och Christian IX), medan den sista bestod av 3 aur frimärken med stor trea (F. 21). Av 4 aur tjänste sändes 2000 ark till Island den 12 december 1900. Därutöver trycktes 25 ark, som behölls i København, dels för användning som UPU-exemplar till Bern, dels för frimärksbyte med andra länders postverk.

Några av dessa 25 ark av 4 aur tjänste torde ha funnits kvar 1904, och då dessa och nytrycksarken ur postfunktionärernas synvinkel var identiska, blev nytrycksarken lagda i samma bingé som kvarliggande originaltrycksark. Bland de 100 ark, som sändes till Island, kan då ha smugit sig in minst två av de gamla arken (1900 års tryck), och dessa ark har genom ännu en tillfällighet kommit bland de 15 ark som övertrycktes och returnerades till København.

Vad som sedan hände med de 15 arken är följande: 8 ark gick åt dels för de märken som skulle sändas till Bern, dels till att sändas till vissa länder, med vilka man regelbundet utväxlade nyheter. Ett ark finns i danska Postmuseum, och detta är ett "riktigt" nytrycksark. Det återstår då 6 ark, bland vilka Sir Athelstans ark av en ny tillfällighet befinner sig, och dessa ark torde ha sålts till frimärkshandlare, varefter 1½ ark slutligen hamnat hos Sir Athelstan.

Man kan fråga sig, om det även av andra märken blev originalmärken som kom att sändas till Island 1904. Det kan inte helt uteslutas. Sannolikast skulle detta kunna vara i fråga om 4 och 25 aur frimärken, vilka hör till de senast tryckta. 3 aur med stor trea av 1901 betraktades inte som ett nytt frimärke utan enbart som ett nytryck av valören, varför inga extraark trycktes utan hela upplagan på 3000 ark sändes till Island. Detta har lett till att danska Postmuseums ark av "stora trean" är ett av 1904 års nytrycksark!

Skulle originalmärken av t.ex. 4 eller 25 aur ha blivit återsända till København med 1904 års övertryck, skulle man lätt kunna se det i hel- eller halvark eller stora block genom olikheten i plåtuppsättningen för Bern-påtrycket i förhållande till tidigare övertryck, däremot skulle de vara mycket svåra att urskilja från vanliga I GILDI-övertryck när det gäller enstaka märken. Vissa positioner skulle dock kunna identifieras. Exempelvis förekommer det ett fel i övertrycket, bestående av ett lodrätt brett brott genom D i GILDI som finns dels i övertryckssats VI, dels i 1904 års övertryck, i båda fallen i pos. 18 och 68, men i nytrycksuppsättningen är nollkombinationen smal-bred, medan i sats VI båda nollorna är av den breda typen."